

постійного нагляду, дотримання стандартів і контролю. Лише таким чином можна гарантувати безпеку та задоволення споживачів і підтримувати добру репутацію компанії.

Список використаних джерел

1. Гігієна та санітарія закладів ресторанного господарства : навчальний посібник / В. В. Євлаш та ін. Харків : ХДУХТ, 2019. 246 с.

2. Іванова О. В., Капліна Т. В. Санітарія та гігієна закладів ресторанного господарства : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 399 с.

Ілона ПОГРІБНА,
ЗВО ОП "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
Університет імені Альфреда Нобеля
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва
Університет імені Альфреда Нобеля
м.Дніпро, Україна
Оксана КУЗЬМЕНКО

РИНОК БОРОШНА: СТАН ТА ТЕНДАНЦІЇ РОЗВИТКУ

Виробництво борошна є фундаментальною галуззю для забезпечення продовольчої безпеки України. Це пов'язано з тим, що борошно є основним продуктом споживання всіх громадян, незалежно від географічного розташування, рівня доходів та соціально-демографічних відмінностей. Борошно є найважливішою сировиною, основою для випікання хліба та хлібобулочних виробів і входить до споживчого кошика при визначенні мінімального рівня життя населення. Виробництво та реалізація хліба є об'єктом контролю з боку адміністративних органів влади на всіх рівнях, а ринок хліба та хлібобулочних виробів є об'єктом регулярних розслідувань Антимонопольного комітету України. В умовах ринкової економіки суб'єкти господарювання зацікавлені у збереженні та зміцненні своїх позицій,

постійному вдосконаленні асортименту продукції та отриманні прибутку, достатнього для розвитку та впровадження нових технологій виробництва.

Для того, щоб визначити тенденції розвитку українського ринку борошна, доцільно почати з огляду ринку. Внаслідок російської морської блокади українські виробники борошна переорієнтовують свій експорт та збільшують обсяги експорту на європейський ринок. Цей ринок є перспективним, і до 2022 року Україна увійде до трійки найбільших експортерів борошна до ЄС.

У 2018-2019 роках експорт борошна з України був максимальним за останні п'ять років; у 2022 році експорт борошна з України був найменшим за той самий період. Обсяг експорту пшеничного борошна з України зменшиться з 93 469 тис. доларів США і 365 тис. тонн у 2019 році до 24 235 тис. доларів США і 76 тис. тонн у 2022 році.

Моніторинг цін на борошно свідчить про негативний вплив світових цінових факторів та дорожчу логістику. Умови поставки, включаючи транспортні платежі, представлені іншими цінами, але вони не є індикаторами прибутку. Деякі експортери продавали деякі лоти одночасно за значно нижчою ціною, ніж інші. Це були експортери з Києва. На противагу цьому, деякі експортери експортували набагато більше, ніж інші, і знайшли імпортерів, готових платити справедливую ціну. Війна мала значний вплив на географію поставок борошна в Україну

Раніше в основному з Північної та Центральної Африки, особливо з ОАЕ, сім з десяти країн зараз експортують до європейських країн. Молдова має найвищий річний обсяг експорту. Однак решта країн отримують дуже малі обсяги українського борошна, якщо взагалі отримують, що зараз становить тисячі тонн, іноді десятки тисяч тонн. До першої десятки експортерів входять лише країни-виробники. І це не дивно, адже всі ці компанії експортують вже багато років поспіль.

За даними Євростату, імпорт борошна в ЄС між 2018 і 2022 роками збільшився з 22 094 тис. доларів США і 36 тис. тонн у 2018 році до 156 900 тис. доларів США і 260 тис. тонн у 2022 році. При цьому Ірландія стала основним

ринком для багаторазового збільшення імпорту пшеничного борошна в ЄС, на який припадає 68% від загального обсягу імпорту пшеничного борошна в ЄС. При цьому зростання експорту борошна до Ірландії було напрочуд стрімким - з 175 тис. дол. у 2019 році до 77 826 тис. дол. у 2020 році. [2]

Причина такого значного зростання експорту, найімовірніше, пов'язана зі зміною стану розвитку статистики зовнішньоекономічної діяльності після виходу Великобританії з ЄС. Адже Великобританія була найбільшим експортером борошна до ЄС протягом останніх п'яти років, а обсяги британського експорту до ЄС залишалися стабільно високими протягом останніх п'яти років (90-110 тис. дол. США).

За останні п'ять років Україна стала другим найбільшим постачальником борошна до ЄС після Великої Британії, але поставки з України значно нижчі, ніж імпорт з Великої Британії до ЄС. За даними Євростату, у 2022 році загальний імпорт борошна з України до ЄС був у 10 разів меншим, ніж з Великої Британії, і становив 10 917 000 доларів США.

П'ятьма найбільшими світовими експортерами пшеничного борошна у 2018-2022 роках були Туреччина, Казахстан, Німеччина, Індія та Узбекистан; у 2022 році ці п'ять країн експортували 47% від загального світового експорту пшеничного борошна. Туреччина є лідером з експорту борошна і має близько 1 200 борошномельних заводів. [2]

Основні ринки збуту турецького зерна знаходяться на Близькому Сході, а саме в Іраку, Ємені та Сирії. Експорт борошна є ключовим напрямком експортної стратегії Туреччини до 2023 року.

Отже, ринок борошна є стратегічно важливим для продовольчої безпеки України та світу. І Україна займає провідне місце в забезпеченні борошна.

Список використаних джерел:

1. Україна і світовий ринок борошна. URL: <https://www.apk-inform.com/uk/exclusive/topic/1537514>

2. Огляд ринку борошна Європейського Союзу. URL: <https://export.gov.ua/industry/review/85?fbclid=IwAR1FKIeSly0cEvq2CGFTsCq6ifR6P54L2sK76NvGObyinLwCP13GPLg3vU0>

Катерина ЧЕРЕДНИЧЕНКО

здобувач ВО спеціальності 181 «Харчові технології»

Миколаївський національний аграрний університет

м.Миколаїв, Україна

*Науковий керівник – канд екон.наук, доцент кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу*

Віктор КУШНІРУК

ПОРІВНЯННЯ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ УКРАЇНСЬКИХ І МІЖНАРОДНИХ ВИРОБНИЦТВ КОНДИТЕРСЬКИХ ПРОДУКТІВ

Кондитерська галузь - є однією з найрозвиненіших галузей української харчової промисловості, загальний обсяг виробництв кондитерських підприємств якої складає близько 1 млн т виробів на рік.

Якість і безпечність харчової продукції на сьогоднішній день має вирішальне значення на міжнародному конкурентному ринку харчових товарів. Визначення факторів, їх характеристика та комплексний аналіз, що впливають на конкурентоспроможність товарів, зокрема на їх споживчі властивості, відповідність нормативним документам, якість та безпечність, є необхідними складовими для активного товаропросування, продуктів високої якості та запобігання фальсифікації товарів даного виду [1].

Формування системи НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Points - аналіз ризиків і критичні контрольні точки) на підприємстві - забезпечення безпечності харчової продукції.

Принципи і механізми, закладені в систему НАССР, суттєво знижують ризики виникнення небезпеки для життя і здоров'я людини.

Зростання інтересу до створення та застосування заходів і стандартів безпеки харчової продукції, спричинено такими чинниками: збільшення